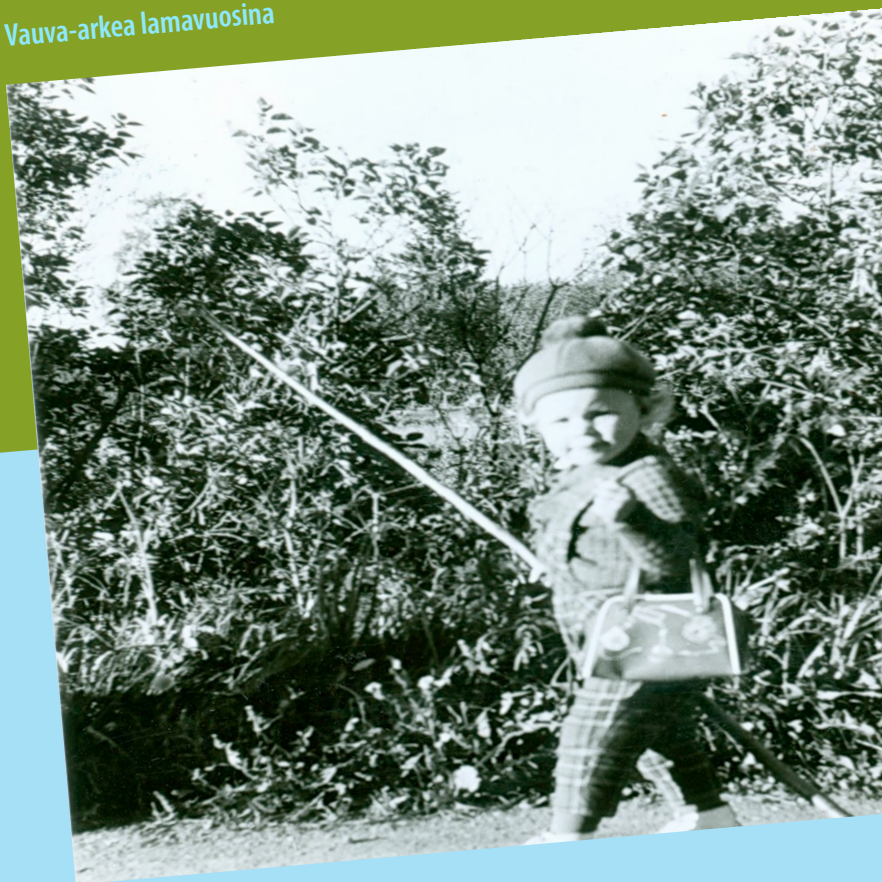


Tällaiseen maailmaan sinä synnyit

Vauva-arkea lamavuosina



**TÄLLAISEEN
MAAILMAAN
SINÄ SYNNYIT**

Vauva-arkea lamavuosina

Kaarina Peuraniemi

TÄLLAISEEN
MAAILMAAN
SINÄ SYNNYIT

© 2020 Peuraniemi, Kaarina

Kustantaja: BoD – Books on Demand,
Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand,
Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-2088-2

SISÄLLYSLUETTELO

1. Saara - 7
2. Saara ja Tapio - 29
3. Teemu - 69
4. Sofia - 159
5. Maria - 245
6. Jälleen Saara ja Tapio -315

1.

SÄÄRÄ

Onnea sulle toivotan ja kolmea
pientä poikaa.

Tyttö olkoon ensimmäinen,
joka niitä hoitaa.

Lapsuuden muistokirja

1960-luku

Saara syntyi 1960- luvulla maailmaan, jossa tytöt olivat kilttejä ja leikkivät nukeilla, pojat olivat poikia ja leikkivät autoilla. Koulun välitunneilla tytöt hyppivät ruutua, hyppynaruilla tai twist- kuminauhoilla poikien pelatessa pallopelejä tai nahistellessa keskenään. Hän syntyi aikana, jolloin lautanen piti syödä tyhjäksi, koska Biafrassa lapset näkivät nälkää ja vanhemmat muistivat omasta lapsuudestaan sota-ajan puutteen. Siihen aikaan lapset istuivat hiljaa, jos aikuiset puhuivat. Aikuisilla ei ollut aikaa leikkiä lasten kanssa, vaan lapset leikkivät keskenään ulkona ja vanhemmat sisarukset vahtivat nuorempiaan.

Saara syntyi vanhemmille, jotka aloittivat yhteisen elämänsä vaatimattomasti, opiskelivat, siirtyivät työelämään ja pysyivät työpaikassaan eläkeikään asti. Perheiden taloudellinen tilanne parani vuosien kuluessa ja niin kuuluikin olla. Useimmat äidit olivat kotona lasten kanssa ja isät pitivät huolen perheen elatuksesta. Televisio, jossa näkyi kaksi kanavaa, oli yhtä mustavalkoinen kuin ihmisten maailmankuva. Lapset olivat

tuhmia tai kilttejä, aikuiset laiskoja tai ahkeria, urheiluseurat, pankit tai kaupat kommunisteille tai porvareille tarkoitettuja. Aikuiset pelkäsivät sekä Neuvostoliittoa että Jumalaa ja lapset pelkäsivät aikuisia.

Saara oli säästänyt viikkorahojaan vuoden ajan saadakseen itselleen kauniin vauvanuken. Hänen viikkorahansa oli 50 penniä, sillä hän osti yhden tuplapatukan, joka maksoi 25 penniä ja säästi toisen 25 penniä. Hän tiesi tarkalleen, minkä nuken haluaisi, sellainen oli erään lelukaupan ikkunassa ja se maksoi 14 markkaa. Hän oli nähnyt sen käydessään koulusta hammaslääkärissä ja ihastunut siihen niin kovasti, että oli unohtanut hammaslääkärin pelkonsakin ajatellessaan vain nukkea ja antoi hammaslääkärin tehdä työnsä täysin rauhassa. Hammaslääkäri oli kovaotteinen ja ankara nainen, jota kaikki pikkukaupungin lapset pelkäsivät. Hänestä oli keksitty laulu, jonka sanat oli sovitettu ”Tiedän paikan armahan”- laulun sanoihin. Laulun sanat pyörivät Saaran mielessä hänen astellessaan kohti hammaslääkärää.

”Tiedän paikan kamalan, Arjan hammasklinikan. Siellä hampaat revitään, ikenet vain jätetään.”

Ei hänellä ollut ketään lohduttamassa tai rohkaisemassa matkalla hammaslääkäriin, opettaja oli jäänyt koululle, äiti oli kotona ja isä töissä, mutta ajatus uudesta nukesta rohkaisi häntä ja hän päätti

ajatella vain nukkea istuessaan hammaslääkärin tuolissa. Odotussalissa oli muitakin pelokkaita lapsia, syksyn hammastarkastukset aloitettiin ekaluokkalaisista ja siinä he istuivat pelokkaina ja hiljaisina rivissä odottaen vuoroaan. Tarkastuksen jälkeen he marssivat helpottuneina takaisin koululle, paitsi ne, joilla oli todettu olevan reikiä hampaissa ja heitä odottaisi uusi entistäkin pelottavampi reissu. Saaralla oli yksi reikä ja hänkin joutuisi tulemaan uudestaan, mutta ajatus nukesta rohkaisisi häntä silloinkin.

Melkein vuosi oli kulunut ja vihdoinkin nukke oli hänen. Mitään niin kaunista ja ihanaa hän ei ollut koskaan ennen omistanut. Onnellisena hän piti nukkea sylissään ja päätti olla sille ihan oikea äiti, hän laittaisi sen joka päivä nukkumaan päivä- ja yöunille, vaihtaisi sille säännöllisesti vaipan, syöttäisi ja ulkoiluttaisi aivan samalla tavalla kuin äiti teki pikkuveljelle. Kari oli syntynyt keväällä ja oli nyt puolivuotias, pikkusisko Merja oli neljän ja Saaran oli aloittanut juuri kansakoulun. Hänestä tulisi oikein hyvä nukkeäiti. Ja niin hän hoiti Mari-nukkeaan monta vuotta. Hän opetteli äidin avustuksella ompelemaan sille vaatteita,

pesi sen pyykit ja piti sen aina puhtaana ja siististi puettuna.

”Saara hoitaa niin hyvin Mari-nukkeaan, että hänestä tulee joskus vielä hyvä äiti,” sanoivat aikuiset katsellessaan hänen leikkejään. Nukkeleikkien kautta Saarasta kasvoi äidin pikku apulainen ja hän oppi hoitamaan myös pikkuveljeä. Äiti saattoi jättää hänet kotiin lapsenvahdiksi lähtiesään asioille. Hän osasi vaihtaa vaipan, syöttää vauvaa tuttipullosta ja rauhoitella häntä itkun tullessa. Ja taas aikuiset kehuivat, kuinka hyvin hän pärjäsi vauvan kanssa.

”Saarasta tulee joskus jollekin oikein hyvä vaimo ja hyvä äiti, niin hyvin hän hoitaa pikkuveljeä ja tekee kotitöitä,” sanoivat aikuiset katsellessaan äidin pikkuapulasta.

”Sinä Tuulikki saat olla onnellinen siitä, että ensimmäinen lapsesi on noin reipas tyttö, sillä tytöistä on paljon apua nuorempien lasten hoitamisessa.”

Ja niin Saara alkoi unelmoida omista lapsista. Hän oli oikein ylpeä siitä, että hänestä tulisi

jonain päivänä hyvä vaimo ja hyvä äiti. Koulukavereiden ”Ystäväni”-kirjoihin hän kirjoitti kohta ”Mikä minusta tulee isona?” – hyvä äiti.

Saara oli lähtenyt kouluun. Ennen kouluun lähtöönsä hän oli pukeutunut Marin päivävaatteisiin ja jättänyt sen istumaan sänkynsä päälle, niin kuin kaikkina kouluaamuina. Hänellä oli yhteinen huone kolme vuotta nuoremman pikkusiskonsa Merjan kanssa. Merja ei koskaan tehnyt Marille mitään pahaa, vaan antoi sen istua rauhassa Saaran sängyn päällä ihaillen sitä samalla, kun hoiti omaa Mervi-nukkeaan. Merja ei halunnut olla hyvä äiti eikä hoitanut Merviä äidin lailla, hän ihaili nukan kauneutta ja halusi jatkuvasti pukea sen päälle uusia ja kauniita vaatteita. Mervi oli Merjalle kuin mallinukke, hän ei haaveillut äitiydestä, vaan seurasi Anttilan postimyyntiluettelosta kauniita vaatteita ja halusi tehdä samanlaisia nukelleen.

”Merja on vähän turhamainen tyttö, kun hän kiinnittää niin paljon huomiota kauniisiin nukan vaatteisiin,” sanoivat aikuiset, he eivät ihailleet Merjaa ollenkaan niin paljoa kuin Saaraa eivätkä he koskaan sanoneet, että Merjasta on äidille niin paljon apua ja että hänestä tulisi joskus hyvä äiti.

Seitsemän vuotta nuoremmalla Karilla oli koulupäivän aikana porttikielto tyttöjen huoneeseen, mutta hän ei aina välittänyt porttikiellosta. Saaran ollessa ensimmäisellä luokalla Kari oli vauva eikä hänestä ollut haittaa, sitten hän oppi ryörimään ja konttaamaan, mutta ei osannut aukaista tyttöjen huoneen ovea, joten hänestä ei edelleenkään ollut haittaa. Merjan aloittaessa koulun Kari oli oppinut kävelemään ja tyttöjen huone oli koko koulupäivän ajan ilman vahtia, joten Karilla oli kielloista huolimatta mahdollisuus päästä huoneeseen. Jos hän pääsi tyttöjen huoneeseen, hän saattoi riisua Marilta vaatteet päältä ja heittää sen Saaran sängyn alle. Sellaisina päivinä Saara oli kotiin tullessaan hyvin vihainen Karille. Hän oli vihainen myös äidille, joka oli päästänyt Karin heidän huoneeseensa. Äiti sanoi, ettei hänellä ollut aikaa vahtia Karin liikkumista, joten asialle ei voinut mitään.

”Älä sinä Karista välitä,” sanoi äiti. ”Nostat vain Marin sängyn alta ja puet sen uudestaan.”

”Mutta Kari ei saa ottaa Maria eikä mennä meidän huoneeseen! Ei saa, se on mun nukke!”

Saaralla on pienestä työstä lähtien unelma, hän haluaa äidiksi. Unelma on hänen omansa, mutta 1960- luvun kasvatus tukee sitä vahvasti. Hänen unelmansa toteutuu 1990- luvulla, kun hänestä tulee kolmen lama-ajan lapsen äiti. Levoton tilanne maailmalla, Suomen lama ja vauva-arki ravistelevat nuorta perhettä, mutta rakkaus ja toivo paremmasta huomisesta kantavat yli vaikeiden vuosien. Elämä ei aina ole helppoa, mutta se on silti elämisen arvoista.

